

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 7. Caaroënsis oppidi restauratio urgetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

Insignis ma-
gus conver-
titur.

Quorundam
Barbarorum
apophtheg-
mata.

Corporia
Christi op-
pidanorum
transmigra-
tio.

CAPUT
VII.
Caaroënsis
oppidi re-
stauratio
urgetur.
Caaroënsium
penitentia.

Romeri &
Alfari ma-
gnanimitas.

Periculum.

Franciscus
Vasquius
Caaroënsis
adit.

Alloquitur.

dere destinarat, & Sociorum doctrinam multipliciter fugillans populares suos ab Fide Christianâ averterat, post falsorum auguriorum instrumenta omnia & ariolandi deliramenta igni tradita, cum quinquaginta aliis sacro Fonte expiatus est. Ad Paranam, peste summa infimâque capita demetente, animorum constantia stetit. Abacatus in Divi Ignatii oppido Casiquius nobilis morti proximus, cognito uxorem suam de morbo filii minus piè conqueri, & morbi causam in venefici incantationes referre: *Apage*, inquit, *has nugas*, & *tandem ab conjuge moriente disce*, à Deo positos esse terminos *vita nostra*, quos *preterire nec in nostra, nec in malevolorum sit potestate*. In Corporis Christi coloniâ Ducem de morte filiorum Petrus Alvares noſter solatus, id habuit responsi. *De morte*, inquit, *filiorum subditorumq; meorum, non est quod doleam, nam si Deo est placitum, cur etiam mihi non placeat?* Cui addidit alter, magni nominis Casiquius. *Hodie*, inquit, *genitorem meum morientem sine lachrymis vidi, indignum ratus corporis mei parentem lugere, qui tui, ô Pater, anima mea parentis usu optatissimo fruor: lugere sanè, si te aliquando privarer: nam damnum animæ, non corporis Christianorum lachrymis dignum esse reor*. Atque hæc omnia, licet communia videantur, tamen si ab ore eorum proficiſcantur, qui ferarum instar paulò antè in antris victitabant, sapientissimorum apophthegmatum laudem merentur. Cæterùm tam sincerus filiorum carissimorum sensus Petrum Alvarum permovit, ut quoquomodo posset, pesti singulis annis grassanti remedium quæreret, & quia vapores fluviatiles radiis orientis Solis impulsû, factâ quotidie gravi nebulâ, & soli humectationes, oppidanos malè afficiebant, oppidum transtulit, ubi salubritas cœli soli que per totum annum æqualis futura credebatur.

DEINDE ad refarciendum damnum, à partibus Niezuvianis illatum, omnium Sociorum animi conversi sunt. Cujus rei primam occasionem præbuit ipsorum Caaroënsium parricidarum penitentia, quam Tambataius captivus ad eos remisit non admodum ægrè extorserat. In cuius rei fidem frustum calicis, quo nuper Gonsalvius, ab iis trucidatus, in Sacris usus fuerat, ad Socios parricidæ miserant, rogantes, ut ad restaurandam rem venire non pigeret. Quibus cognitis Petrus Romerus & Didacus Alfari eò protectionem adornavere; obſtantibus licet Neophytis, afferentibus certum adiri necis periculum. *Quæritis*, inquebant, *ô Patres? Num satis miseri sumus repentinâ Gonsalvii parentis nostri & carissimorum sociorum ejus jacturâ? an orbitatem nostram novis funeribus augere amatis? Vt parta tueamini vix sufficitis, & vos in damnum nostrum prodigere pergitis? Servate vos nobis, ne incerta dum queritis, certa & proxima perdatis, Ebullit adhuc in parricidis Caaroënsibus furor, & cruenta clava recenti sanguine adhuc calent. Si vos corpora vestra non amatis, saltem animas nostras amate.* Sed Socii in opinione persistentes, ad Caaroënses iter moliti, cum eos non fictè penitentes reperissent, frendente nequiquam dæmone, Crucem ex eo ligno, quod æri campano sustentando ante mortem Gonsalvius destinarat, erigunt; erectamque omnibus adorandam proponunt, & spe factâ restaurandi oppidi incolumes regrediuntur. Paulò postquam hæc gesta sunt, Provincialis Vasquius è Tucumania ad lustrandos Urvaicæ & Paranae Socios recens advectus, non sine aliquo apparatu, ad conciliandam sibi autoritatem, eò etiam ire voluit. Adventanti Caaroënsium primores cum conferta multitudo, positis armis, occurrere: quorum nomine Guarobaïus, qui in fide Patrum perſisterat, sic alloquutus fertur. *Arma ante tuos pedes, ô magne Pater, deponimus, imperata quæcumque facturi, dummodo facinoris perpetrati pœna non sit Societatis IESV præsidio & doctrinâ carere. Id omnes populares mei exoptant, meq; patrono innocente utuntur, ut veniam facilius nocentes impetrent.* His dictis, flentes ad genua Provincialis provolvuntur, Romero interprete orantes, ne se quamvis nocentes deserat. Mulieres & pueri condonari crimen conjugibus parentibusque suis gestu lamentabili postulabant. Provincialis Vasquius commiseratione motus, miseris illacrymans, eodem interprete usus: *Iam pridem, inſit, spes animum sibiit Gonsalvium in Cœlis fore vestri memorem, qui nihil in terris satius habuit, quam contemptâ morte vobis prodesse: gaudeo hanc à Deo mentem injectam, qua vos admoneret Patres de Societate à vobis*

audiendos

audiendos esse; non illos ariolos, qui pravīs religionibus captas mentes, veluti furialibus stimulis, ad omne scelus agerent. Perseveraret forsā malum, si Niezuvius præteriti mali fons adesset, quo absente satis apparet, vos fraude deceptos non malitiā conjurasse. Animos itaque & corpora erigite, arma posita resumite, & in sinum amplexumq̄, meum omnes ruite. Has veluti parentis voces cū audirent, manate plerisque gaudio lacrymæ, adeo ut confunderent etiam interpretem. Altero mane Provincialis incruento Sacrificio placare Superos eo ipso loco studuit, quo Gonsalvius Rodericiusque superiori anno cruentè litaverant. Sacrificio peracto, triginta & quinque pueros sacro Fonte expiatis Christianorum albo, Nienguirio Ibitiraquanorum duce sponfore, inscripsit. Et Niezuvianæ cladis captivos, quos secum adduxerat, manu mitens, popularibus restituit. Casiquis vestes acu pictas, aliis alia munuscula distribuit, constitutoque in omnium ducem Regis Catholici nomine Guarobaio, spondens Gonsalvii successorem quantocius venturum, per Caasapaminienſes & Piratinienſes, ubi multos adultos baptizavit, iter reflectens ad Urvaicam pervenit.

NON diu post Josephus Oregius, Oregii Cardinalis frater, vir antiquæ virtutis, ad Caaroënſes regendos instruendosque, Provincialis jussu, magnis itineribus à Paraquariæ metropoli venit, qui alacriori animo purpuratis Sociis successit, quàm ejus frater ab Urbano Octavo, cui Oregiorum familia cara erat, ad Cardinalatûs apicem evehctus fuerit. Inter hujus anni præcipuos proventus computatur, sexcentas Caaroënſium familias congregatas, necnon quadringentos & tres adultos, infantes verò centum & septuaginta-novem baptizatos fuisse. Porro, ut semel & simul videas utilitatem denarratæ restaurationis, constat ex authenticis libris, Societatem supra novem mille capita sacro Fonte immerſisse in Caaroënſi oppido; quod tribus Japoniæ Martyribus nostris ea cautione adhibita sacratum est, ut si aliquando ab Pontifice Maximo Sanctorum albo Gonsalvium & Socium adscribi contingeret, in illorum vicem tutelamque loci succederent. Nec ea spes in vano est; nam, Didaco Boroà motore, Paraquariensium sacrorum præfecti ad Urbanum Octavum Pontificem Maximum amplissimis litteris postularunt, ut sibi rite in mortem & vitam Heroum nostrorum inquirere liceret, quò deinde publicus honos, si mereri decrevisset, assereretur: & ut idem Philippus Quartus Rex Catholicus per Legatum apud eundem Pontificem exigeret, alteris litteris efflagitatum est. Quòd ea res valitura putaretur ad Martyrum imitatores animandos, ad Neophytos in fide confirmandos, ad Barbaros alliciendos, ad Americæ præsidium, ad Hispanorum famam, & Majorem Dei gloriā.

POST restauratos Caaroënſes Tuca, potens Casiquius, novam rei benè gerendæ materiam dedit. Is, quā Tabatius fluvius sese in Urvaicam, septimo ab Ibitiraquanorum coloniā lapide, Orientem versùs exonerat, autoritate pollebat. Et aliquando ejus clientes ab Rocho Gonsalvio Sacerdotes de Societate, ad oppidum fundandum, coram perierant. De qua re iterum rogatus Didacus Boroa, eò properans, tuguriolo, quod sibi domus & templum foret, exstructo, multitudini undique confluenti nostra mysteria explicarat, oppidi futuri sedem elegerat, domorum areas diviserat, spem denique perpetuandæ rei fecerat. Quod dum urgeret, Barbari è vicinis montibus erumpentes, toto nudi corpore, & ad ostentationem ferociæ depicti, advolarant, nescio quid minaciter deblaterantes. Periculo res plena fuit: nam inter hos Barbaros Joannis Castillii necis complices frequentes aderant, & Tuca aberat. Didacus tamen Boroa, his terriculamentis dudum assuetus, ferocientes munusculis donatos, unde venerant, dimiserat. Et quamvis effera tygris tuguriolum ejus ingressa, servulum tantum, non eo præſente, lethaliter vulnerasset, & alia pericula non deessent: tamen tantam multitudinem collegerat, quanta ad oppidum inchoandum sufficere videretur. Cui rei peragendæ magnum momentum attulerat Mariana, Quaracipucutii Ibitiraquanorum Casiquii conjux, Christianis nuper initiata mysteriis, quæ sexum oblita, verbi Dei præco effecta, per proximos saltus sylvasque cum conjuge cursitans, dicendi vi effecerat, ut plurimæ

mulieres

To gratiam
recipit.

CAPUT
VIII.
Caaroënſe
oppidum
restauratur.

Ei Josephus
Oregius præ-
ficiuntur.

Baptizato-
rum nume-
rum.

Rocho Gon-
salvii stem-
mæ honores
solicitantur.

CAPUT
IX.
Divi Fran-
cischi Xave-
rii oppidi
ad Urvaicā
fundatio.

Tabatius
fluvius.

Didaci Bo-
roa pericu-
lum.

Mariana
Neophyta
predicatio.